

Vejledning om meritvurdering i speciallægeuddannelsen

1.1 Indledning

I henhold til § 15 i bekendtgørelse nr. 96 af 2. februar 2018 om uddannelse af speciallæger (herefter: bekendtgørelsen) vurderer de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse indhold og varighed af ansættelser, som danske eller udenlandske læger ønsker, skal indgå i vurderingen af deres uddannelsesforløb. De Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse fastlægger hvorvidt og i hvilket omfang tidligere ansættelser vil kunne forkorte uddannelsesforløb.

Målet med denne vejledning er at vejlede uddannelsessøgende læger, uddannelsessteder og de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse om, hvordan tidligere uddannelse og erfaring kan anerkendes i en ny uddannelse.

1.2 Formål

Den danske speciallægeuddannelse er bygget op omkring en række målbeskrevne kompetencer, som definerer hvad en nyuddannet speciallæge skal kunne. Dertil kommer de tidsmæssige krav til uddannelsen, som konsoliderer de målbeskrevne kompetencer i praksis. Speciallægeuddannelsen er således både tids- og kompetencestyret.

Formålet med merit er at fremme fleksibilitet i arbejdslivet, og at undgå unødvendigt ressourcetræk gennem dobbeltuddannelse. Ved meritvurderingen afvejes disse hensyn med de kvalitetshensyn, som ligger bag speciallægeuddannelsen.

1.3 Ansvar for meritvurdering

Meritvurdering foretages af det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i samarbejde med videreuddannelsesregionens faglige rådgivere. Ansøgning om meritvurdering sendes til videreuddannelsessekretariatet for det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse orienterer Styrelsen for Patientsikkerhed om afgørelser på ansøgninger om meritvurdering. Klage over afgørelser fra det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse kan indbringes for Sundhedsstyrelsen.

1.4 Definitioner

Samlet uddannelsestid: Ved samlet uddannelsestid forstås minimumslængden af introduktions-, samt hoveduddannelse i det givne speciale.

Speciallæge: Læger, som har gennemført en speciallægeuddannelse og fået uddannelsen registreret i autorisationsregistret.

50 % meritreglen: Efter Europa-Parlamentets- og Rådets direktiv 2005/36/EF art. 25 (3a) og bekendtgørelsens § 15, stk. 4, kan speciallæger, som allerede har et speciale oplyst under punkt 5.1.3 i bilag V til direktivet, som ønsker at uddanne sig i et nyt speciale, som også er oplyst under punkt 5.1.3 i bilag V, få overført merit fra det ene speciale til det andet på baggrund af en konkret vurdering. Dog kan

uddannelsestiden maksimalt afkortes med halvdelen i det nye speciale. Dette omtales i daglig tale som 50 % meritreglen.

Den lægelige videreuddannelse: Denne vejledning omhandler alene merit i forhold til bekendtgørelse om uddannelse af speciallæger, dvs. videreuddannelse efter opnåelse af tilladelse til selvstændigt virke.

2.1 Meritvurdering af kompetencer opnået i Danmark

Merit på baggrund af kompetencer opnået i Danmark kan udelukkende finde sted fra følgende stillinger, der er godkendt til uddannelse (klassificerede stillinger), jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 1:

- 1) Introduktionsuddannelsesforløb, der dækker kravene i et andet speciales målbeskrivelse for introduktionsuddannelse.
- 2) Introduktionsuddannelsesforløb, der dækker kravene i et andet speciales målbeskrivelse for hoveduddannelse.
- 3) Hoveduddannelsesforløb, der dækker kravene i et andet speciales målbeskrivelse for introduktionsuddannelse.
- 4) Hoveduddannelsesforløb, der dækker kravene i et andet speciales målbeskrivelse for hoveduddannelse.

Ansættelser på under 6 måneder kan normalt ikke indgå i den lægelige videreuddannelse, medmindre der er tale om særlige målbeskrevne kompetencer, som kan opnås på kortere tid, jf. hertil princippet i bekendtgørelsens § 12, stk. 4.

Ved meritvurderingen foretager det ansvarlige Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse et individuelt fagligt skøn over, hvilke målbeskrevne kompetencer fra specialets gældende målbeskrivelse, uddannelseslægen har erhvervet i sit tidligere uddannelsesforløb. I vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på den progression, der sker i opgavevaretagelse og ansvar under speciallægeuddannelsen. Der kan også lægges vægt på, om kompetencerne er overførbare i forhold til patientbehandlingen mellem de to specialer, hvor behandlerens rolle i patientforløbet er forskelligt.

På baggrund heraf foretages et sekundært skøn over en eventuel tidsmæssige reduktion af uddannelsen. Denne afvejning skal tage hensyn til, at alle resterende kompetencer skal kunne opnås i det godkendte uddannelsesforløb. Målbeskrevne kompetencer, som kun vurderes delvist opnået, kan stadig danne grundlag for afkortning af uddannelsen, ud fra en forventning om hurtigere kompetenceopnåelse.

Merit omhandler kun kompetencer opnået i et andet speciale, og kan ikke afkorte uddannelsestiden inden for samme speciale. Det betyder f.eks. at kompetencer opnået i introduktionsstillinger på intern medicinske afdelinger ikke kan meritoverføres til de intern medicinske specialers hoveduddannelse, da den fælles introduktionsdel udgør en integreret del af den samlede speciallægeuddannelse.

2.1.2 Merit for speciallæger

Speciallæger kan videreuddanne sig i et nyt speciale, men kan som udgangspunkt ikke ansættes som afdelingslæge- eller overlæge under uddannelsen, da slutstillinger som udgangspunkt ikke indeholder formaliseret uddannelse og supervision, og kan give anledning til inhabilitetsproblemstillinger.

Alle danske specialer med undtagelse af specialerne Almen Medicin og Retsmedicin er omfattet af 50 % meritreglen. Hvis en speciallæge ønsker at videreuddanne sig fra et speciale til et andet speciale omfattet af 50% meritreglen vil den derfor begrænse andelen af merit som kan opnås.

Hvis speciallægen vil uddanne sig i Almen Medicin eller Retsmedicin, eller allerede er speciallæge i Almen Medicin eller Retsmedicin og vil uddannes i et nyt speciale, er meritvurderingen ikke omfattet af 50 % meritreglen, og meritvurderingen følger derfor reglerne for uddannelseslæger, gennemgået ovenfor.

Meritvurderingen skal, uanset om forholdet er omfattet af 50 % reglen, indeholde en konkret, individuel vurdering af, hvilke kompetencer fra specialets gældende målbeskrivelse, den uddannelsessøgende læge har erhvervet i sit tidligere uddannelsesforløb og hvor meget uddannelsestiden kan afkortes, som nærmere beskrevet ovenfor i punkt 2.1. Det godkendte uddannelsesforløb skal tilrettelægges inden for bekendtgørelsens tidsmæssige rammer, herunder i forhold til 2-stedskravet, jf. § 8, stk. 3, og 6-måneders reglen, jf. § 12, stk. 4.

2.2 Fremgangsmåde på baggrund af kompetencer opnået i Danmark

Ansøgning om meritvurdering sendes til videreuddannelsessekretariat for det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse, der forestår sagsbehandlingen i samarbejde med videreuddannelsesregionens faglige rådgivere. Der kan søges om meritvurdering både før og efter påbegyndelse af et uddannelsesforløb.

Kompetencer opnået på obligatoriske generelle kurser i tidligere uddannelsesforløb hverken kan eller skal gentages i et nyt uddannelsesforløb.

Selvom en meritvurdering leder til, at et uddannelsesforløb kan afkortes, kan ændring af uddannelsesaftalen i f.eks. et hoveduddannelsesforløb være kontraktsretligt betinget af samtykke fra berørte uddannelsessteder. Ansøger kan på samme grundlag vælge at fastholde et uddannelsesforløb, på trods af at afkortning er muliggjort ved meritafgørelse.

Det samlede uddannelsesforløb skal, uanset meritafgørelsen, leve op til bekendtgørelsens krav til sammensætning af speciallægeuddannelsen, herunder 2-stedskravet i § 8, stk. 3, og 6-måneders reglen i § 12, stk. 4. Dispensation fra disse krav kan gives af Sundhedsstyrelsen, via ansøgning fra det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

Meritvurderingen skal, udover en vurdering af opnåede kompetencer og eventuel tidsmæssig afkortning af uddannelsen, også være ledsaget af en anvisning på, hvordan manglende kompetencer kan opnås, en gengivelse af det faglige grundlag og en klagevejledning.

2.4 Meritvurdering af ansættelser fra tidligere uddannelsesordning (1996-uddannelsesordningen)

Retten til at færdiggøre uddannelser efter 1996-uddannelsesordningen ophørte i 2012. Hvis uddannelse, som er påbegyndt under 1996-uddannelsesordningen, ønskes færdiggjort, kan der søges om dispensation hertil hos Sundhedsstyrelsen.

3. Meritvurdering af kompetencer opnået i udlandet

Ansøgning om meritvurdering af udenlandsk videreuddannelse kan først ske efter opnået ret til selvstændigt virke som læge. Ansøgning herom rettes til Styrelsen for Patientsikkerhed.

3.1 Vurdering af kompetencer opnået i udlandet

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse vurderer efter ansøgning, om kompetencer opnået i udlandet kan forkorte uddannelsestiden i samarbejde med rådets faglige rådgivere, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 2. Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse kan beslutte at foretage meritvurderingen før eller i et uddannelsesforløb, jf. hertil nærmere under punkt 3.4.

I forhold til *introduktionsuddannelsen* vurderes det hvilke af de påkrævede kompetencer i specialets målbeskrivelse ansøger har opnået i udlandet. Hvis ansøgeren har opnået alle kompetencer og har haft mindst 12 måneders ansættelse, gives merit svarende til introduktionsforløb. For specialet Almen Medicin dog 6 måneder, såfremt 6 måneders ansættelse i almen praksis har fundet sted under den kliniske basisuddannelse eller tilsvarende.

I forhold til *hoveduddannelsen* vurderes det, hvilke af de påkrævede kompetencer i specialets målbeskrivelse for hoveduddannelsen ansøger har opnået i udlandet, og på baggrund heraf foretages et skøn over afkortning af uddannelsestiden.

Ansøgerens *teoretiske uddannelse og forskningstræning* vurderes. Det generelle kursus "Sundhedsvæsenets Organisation og Ledelse 2" (SOL-2 kurset), som afholdes af Sundhedsstyrelsen, skal gennemføres af samtlige læger, før de kan opnå dansk speciallægeanerkendelse.

Udgangspunktet er, at alle målbeskrevne krav i introduktionsuddannelsen skal godkendes, før en læge kan ansættes i et hoveduddannelsesforløb. Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse kan dog i forhold til ansøgere som udelukkende er uddannet i udlandet vælge at betragte introduktions- og hoveduddannelse som ét samlet (hoved)uddannelsesforløb, hvis det vurderes hensigtsmæssigt. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis lægen derved selv kan tilvejebringe den resterende uddannelse, se nærmere hertil under 3.1.3. Der skal i så tilfælde tages samlet stilling til, hvilken klinisk- og teoretisk uddannelse, der er nødvendig for, at ansøgeren kan opnå de manglende kompetencer og varigheden af et forkortet uddannelsesforløb.

3.2 Særligt for speciallæger uddannet i udlandet

Hvis meritvurderingen angår speciallæger, skal 50 % meritreglen iagttages for så vidt angår EU-uddannede læger. Det samme gælder, hvis der er tale om en tredjelandsuddannet læge, men hvor uddannelsesbeviset er anerkendt i et andet EU/EØS-land, og lægen har mindst 3 års erhvervs erfaring i EU.

3.3 Individuelt tilpassede uddannelsesforløb for læger uddannet i udlandet

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse kan, hvis det findes hensigtsmæssigt, vælge at lade ansøgeren selv tilvejebringe den resterende hoveduddannelse, hvis der på baggrund af meritvurderingen mangler halvdelen eller herunder af den samlede uddannelsestid. Det er derudover en forudsætning, at meritvurdering er foretaget inden ansættelse i hoveduddannelsesforløb.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal godkende ansættelsesforløbet i forhold til bekendtgørelsens rammer, herunder:

- Indholdet af uddannelsen i forhold til meritvurderingen.

- De tidsmæssige bestemmelser, herunder i forhold til samlet uddannelsestid, jf. bekendtgørelsens bilag 1, krav om ansættelse på to afdelinger inden for specialet, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 3, og varigheden af den enkelte ansættelse, jf. bekendtgørelsens § 12, stk. 4.
- At der foreligger et godkendt uddannelsesprogram for uddannelsesforløbet.

Når en udenlandsk uddannet læge selv tilvejebringer et hoveduddannelsesforløb på denne vis, skal forløbet ikke slås op, og forløbet tæller ikke med i dimensioneringen af speciallægeuddannelsen. Det er muligt at anvende fremgangsmåden på baggrund af en udenlandsk uddannelse både ved genoptagelse af uddannelse inden for samme speciale, og ved skifte til et andet speciale.

Hvis lægen mangler over halvdelen af den samlede uddannelsestid, skal lægen søge ansættelse i uddannelsesforløb som normalt.

3.4 Dokumentationskrav for kompetencer opnået i udlandet

For at kompetencer opnået i udlandet kan vurderes skal der som udgangspunkt foreligge:

- Oplysning om ansøgerens navn, ønsket speciale, hidtidige uddannelse og eventuelt akademisk grad herunder postgraduate kurser.
- Oplysning om ansættelser med angivelse af sygehusets navn og adresse samt grundig beskrivelse af de relevante afdelinger, afdelingens funktioner, patientunderlag samt antallet af speciallæger og øvrige lægelige stab. Oplysning om ansættelsesperiode og ugentlig arbejdstid samt stillingsbetegnelse og arbejdsopgaver.
- I det omfang, der foreligger et uddannelsesprogram, skal dette medfølge i engelsk eller dansk oversættelse.
- I det omfang, der foreligger dokumentation for opnåede kompetencer, skal dette vedlægges.
- Dokumentation for vejledning og supervision.
- Dokumentation for gennemførte ansættelser skal vedlægges.
- Autoriseret oversættelse af dokumentation kan forlanges.

Såfremt der er tvivl om dele af dokumentationen, eller kan ansøgeren ikke fremskaffe denne, må det vurderes, om ansøgeren kan indgå i en meritvurderingsansættelse, jf. afsnit 3.3 eller om ansøgningen skal afvises.

3.5 Meritvurderingsansættelse

Hvis det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse, på baggrund af faglig rådgivning, vurderer, at ansøgerens kompetencer bør vurderes i et ansættelsesforløb, må lægen eventuelt i samarbejde med Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse selv tilvejebringe en ansættelse i specialet. Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse sikrer, at der foreligger et godkendt uddannelsesprogram for meritvurderingsansættelsen.

Ansøger skal vurderes efter højst 6 måneder med henblik på en vurdering af, hvilke kompetencer, der er opnået. Der er tale om en førstegangsvurdering, og meritvurderingsansættelsen kan herefter forlænges. Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse fastsætter herefter hvilke krav, der stilles til det resterende kliniske- og teoretiske uddannelsesforløb.

Uddannelsestiden i det godkendte forløb, det vil sige uddannelsesdele fra udlandet, som meritoverføres, eventuelt meritvurderingsansættelse eller evalueringsansættelse, og det planlagte forkortede uddannelsesforløb, skal som minimum opfylde det samlede tidskrav i den danske speciallægeuddannelse.

3.6 Forhåndsgodkendelse af ansættelser i udlandet

Læger, med tilladelse til selvstændigt virke, kan få forhåndsgodkendt konkrete ansættelser i udlandet, således at de har en vis sikkerhed for, at ansættelsen kan indgå helt eller delvist i den danske speciallægeuddannelse, såfremt de planlagte kompetencer opnås og kan dokumenteres.

Forhåndsvurderingen foretages af det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse, i samarbejde med dets faglige rådgivere.

I forbindelse med forhåndsgodkendelsen skal det præciseres, hvilken dokumentation, ansøger efter gennemført uddannelse skal fremsende til det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse. Der skal foreligge dokumentation for ansættelsens varighed og indhold, og der skal som udgangspunkt foreligge et af ansættelsesstedet udarbejdede uddannelsesprogram svarende til et tilsvarende dansk uddannelseselement.

Selvom der er givet afslag på forhåndsgodkendelse, kan ansøgeren stadig efterfølgende søge om meritvurdering.

4. Dokumentation af meritoverførte kompetencer

Ved ansøgning om speciallægeanerkendelse skal lægen kunne dokumentere opnåede kompetencer. Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal derfor indsende skriftlig dokumentation til Styrelsen for Patientsikkerhed med angivelse af baggrunden for merit samt hvilke kompetencer, der er givet merit for samt eventuel reduktion af varigheden af den danske speciallægeuddannelse (introduktions- og hoveduddannelsen).

5. Ikrafttræden

Denne vejledning er gældende fra XXXX og samtidig ophæves vejledning nr. 9481 af 31. maj 2017 om meritvurdering i speciallægeuddannelsen, vejledning nr. 9629 af 21. august 2023 om merit til specialet akutmedicin for uddannelseslæger og færdiguddannede speciallæger og vejledning nr. 9057 af 19. februar 2013 om overgangsordning for læger under uddannelse til speciallæge ved 2023-uddannelsesordningens ikrafttræden i forbindelse med 1996-uddannelsesordningens ophør pr. 31. december 2012.